

ΚΘΑ II – Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Ενότητα 4: Κοινωνική ανισότητα-Οικογένεια και υπόβαθρο- ερμηνεία
ανισότητας

Κωνσταντίνος Μπίκος
Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Κοινωνική ανισότητα 1/11

- Ρόλος εκπαιδευτικού συστήματος:
Απόκτηση κοινής κοινωνικοπολιτισμικής ταυτότητας.
Ανάληψη διαφορετικών κοινωνικών – επαγγελματικών ρόλων (καταμερισμός εργασίας).

Κοινωνική ανισότητα 2/11

Άξονες κοινωνικής διαφοροποίησης.

Οριζόντιος: ανομοιότητες γνωρισμάτων, προσόντων, ρόλων, που δεν είναι κοινωνικά ιεραρχημένες.

Κάθετος: ανισότητες που οφείλονται σε κοινωνικά ιεραρχημένες διαφορές.

Η κάθετη διαφοροποίηση συγκροτεί την κοινωνική διαστρωμάτωση.

Κοινωνική ανισότητα 3/11

Άτομα που ανήκουν στο ίδιο κοινωνικό στρώμα κατέχουν στον ίδιο βαθμό κοινωνικά επιθυμητά αγαθά:

υλικά (εισόδημα), συμβολικά (γόητρο, ισχύς, κύρος).

Καθώς το σχολείο προετοιμάζει μαθητές που θα αναλάβουν διαφορετικούς επαγγελματικούς ρόλους τούς οδηγεί και σε θέσεις της ανάλογης κοινωνικής διαστρωμάτωσης.

Κοινωνική ανισότητα 4/11

Προσπάθειες εξήγησης των κοινωνικών ανισοτήτων.
Μαρξ: ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής και μη
ιδιοκτήτες – εξαρτημένοι (προλεταριάτο).

Τα τελευταία χρόνια η αναλογία του προερχόμενου
από ιδιοκτησία εισοδήματος στο σύνολο του Α.Ε.Π.
μειώθηκε.

Αυξήθηκε η λεγόμενη προσφορά υπηρεσιών.

Αναβαθμίστηκε και έγινε πιο απαιτητική η εργασία.

Κοινωνική ανισότητα 5/11

Αμφισβήτηση της δημιουργίας ταξικής συνείδησης: εσωτερική ανομοιογένεια των κλασικών κατά Μαρξ κοινωνικών τάξεων.

Η μεταβιομηχανική κοινωνία επιβάλλει και άλλους τρόπους ανάλυσης των κοινωνικών δομών.

Δεν είναι κρίσιμη μόνο η κατοχή αγαθών ή ιδιοκτησίας αλλά και το είδος τους.

Κοινωνική ανισότητα 6/11

• Κοινωνικό στρώμα: άτομα που χαρακτηρίζονται από ίδιο βαθμό κατοχής κοινωνικά επιθυμητών αγαθών, υλικών και συμβολικών.

Τρεις διαστάσεις κρίνουν την τοποθέτηση κάποιου ατόμου σε κοινωνικό στρώμα: εισόδημα.

επίπεδο εκπαίδευσης.

επαγγελματική θέση.

Κοινωνική ανισότητα 7/11

Η εννοιολογική συγκρότηση κοινωνικών στρωμάτων που θα έχουν κοινά γνωρίσματα και ανάλογα παρόμοιες συμπεριφορές δεν είναι ακόμη δυνατή.

Κοινωνική τάξη (Weber): άτομα που ένας ιδιαίτερος αιτιώδης παράγοντας καθορίζει τις κοινές κοινωνικές τους ευκαιρίες.

Κοινωνική ανισότητα 8/11

Οικογένεια και εκπαίδευση.

Εκτεταμένη – Πυρηνική.

Ανάθεση όλο και περισσότερων λειτουργιών σε εξειδικευμένους θεσμούς (εκπαίδευση).

Αίτημα για ίσες ευκαιρίες για εκπαίδευση επαγγελματική αποκατάσταση.

Κοινωνική ανισότητα 9/11

Οικογενειακό περιβάλλον και κουλτούρα μάθησης.

Ο Bourdieu ονομάζει τις πολιτιστικές δεξιότητες των γονέων (δηλαδή τις γνώσεις και τις ικανότητες που αφομοιώνονται κατά κανόνα με την απόκτηση των αντίστοιχων τίτλων) «πολιτιστικό κεφάλαιο».

Δεν κληροδοτείται άμεσα.

Κοινωνική ανισότητα 10/11

Οι κατηγορίες των ατόμων που κατέχουν σε μεγαλύτερο βαθμό το οικονομικό κεφάλαιο (μεγαλέμποροι και βιομήχανοι) δεν χαρακτηρίζονται απαραίτητα και από την ανάλογη κατοχή του «πολιτιστικού» κεφαλαίου.

Οι κύριοι κάτοχοι των πολιτιστικών εφοδίων στα οποία στηρίζεται η σημερινή μεταβιομηχανική κοινωνία, αποτελεί βασική προϋπόθεση της ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας αυτών των ομάδων των μισθωτών.

Κοινωνική ανισότητα 11/11

Η εκπαίδευση ως αντισταθμιστικός παράγοντας ανισοτήτων που οφείλονται στον οικογενειακό περίγυρο.

Το habitus της οικογένειας και η αντιστοιχία του με τις απαιτήσεις της εκπαίδευσης.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κωνσταντίνος Μπίκος.
«ΚΘΑ ΙΙ. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Κοινωνική ανισότητα – Οικογένεια και υπόβαθρο – Ερμηνεία ανισότητας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS293/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Αντώνης Χατζηχρήστος>
Θεσσαλονίκη, <Εαρινό Εξάμηνο 2012-2013>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

